

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 4P/15/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8521200179
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Danka Majdáková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2021:8521200179.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudkyňou Mgr. Dankou Majdákovou v rodinnoprávnej veci starostlivosti súdu o maloleté detí: 1/O. P., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom V., t.č. H. XXX, XXX XX H., 2/ I. P., nar. X.X.XXXX, trvale bytom V., t.č. H. XXX, XXX XX H., 3/ H. P., nar. X.X.XXXX, trvale bytom V., t.č. H. XXX, XXX XX H., 4/ I. P., nar. X.X.XXXX, trvale bytom V., t.č. H. XXX, XXX XX H., 5/ X. P., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom V., t.č. H. XXX, XXX XX H., 6/D. P., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom V., t.č. H. XXX, XXX XX H., zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, Farbiarska 57, 064 01 Stará Ľubovňa, detí rodičov, otec: S. P., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom H. XXX, XXX XX H., zastúpený JUDr. Rastislavom Stašákom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom 17. novembra 14, 064 01 Stará Ľubovňa, matka: M. P., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom V., t.č. J. D., P. X, H. v konaní o návrhu o návrhu otca na úpravu práv a povinnosti rodičov, takto

rozhodol:

I. Maloleté detí O. P., nar. X.XX.XXXX, I. P., nar. X.X.XXXX, H. P., nar. X.X.XXXX, I. P., nar. X.X.XXXX, X. P. nar. XX.X.XXXX, a D. P., nar. XX.X.XXXX sa zverujú do osobnej starostlivosti otca S. P., nar. XX.X.XXXX, ktorý ich bude zastupovať a spravovať ich majetok.

II. Matka, M. P., nar. XX.X.XXXX je povinná prispievať na výživu mal. O. P. sumou 29,42 eur mesačne, mal. I. P. sumou 29,42 eur mesačne, mal. H. P. sumou 29,42 eur mesačne, mal. I. P. sumou 29,42 eur mesačne, mal. D. P. sumou 29,42 eur mesačne, ktoré výživné je povinná platiť vždy do 15-tého dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám otca S. P.

III. Dlžné výživné za obdobie od 4.2.2021 do 22.6.2021 v celkovej sume 825,87 eur sa matke maloletých detí M. P., povoľuje splácať v pravidelných mesačných splátkach po 100 eur, spolu s bežným výživným, pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Otec maloletých detí (ďalej len navrhovateľ) podal na tunajší súd návrh, na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. deťom, ktorým žiadal, aby súd zveril mal. detí do jeho osobnej starostlivosti a zaviazal matku platiť výživné sumou zodpovedajúcou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťa. Návrh odôvodnil tým, že v jeho manželstve dlhodobo pretrvávajú problémy, v dôsledku ktorých ho manželka už niekoľkokrát opustila. Príčina sporov je starostlivosť o rodinu a domácnosť, manželka vedie záhaľčivý spôsob života a absolútne zanedbáva starostlivosť o detí, nestará sa o domácnosť. Keď jej to vytkne, urazí sa pohádajú sa a následne ho aj s deťmi opustí. Po tom čo ho naposledy opustila našla si priateľa v Rudňanoch u ktorého aj býva. Počas pobytu v Rudňanoch podala na Okresný súd Spišská Nová Ves návrh na rozvod. Má informácie, že nový partner manželku s deťmi vyhodil a to presne z tých istých dôvodom, prečo vznikali problémy medzi nimi. Z

uvedeného dôvodu mala byť manželka umiestnená v krízovom centre Kotva v Trebišove. Po tom čo ÚPSVaR v Spišskej Novej Vsi dozvedel o tom, ako je o detí postarané, so súhlasom úradníkov zobral tri staršie detí, t.j. O., I. a H. k sebe domov s tým, že sa o ne bude starať on. Zároveň mu po prešetrení pomerov bolo odporúčané, aby požiadal o zverenie aj ďalších detí, t.j. I., X. a D.. Ďalej uviedol, že je schopný sa o detí postarať, ich matka vo výchove opakovane zlyhala a preto nie je v záujme detí, aby boli v jej starostlivosti. Ďalej opísal svoje osobné, majetkové a zárobkové pomery. K návrhu pripojil rodné listy detí, a doklady preukazujúce jeho príjem a náklady na chod domácností.

2. Súd uznesením č.k. 4P/15/2021-25 zo dňa 4.2.2021 ustanovil mal. deťom kolízneho opatrovníka a to Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni.

3. Neodkladným opatrením sp. zn. 4P/15/2021 zo dňa 10.2.2021 súd zveril mal. detí O., I., H., I., X. a D. do dočasnej starostlivosti otca, nariadil matke odovzdať mal. I., X. a D. do osobnej starostlivosti otca, matku zaviazal platením výživného pre každé dieťa v sume 29,42 eur mesačne k rukám otca a vyslovil, že trvanie neodkladného opatrenia je časovo obmedzené do právoplatného skončenia veci samej. Neodkladné opatrenie nadobudlo právoplatnosť dňa 7.6.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu Prešov sp. zn. 24CoP/56/2021 zo dňa 21.4.2021.

4. Súd poučil účastníkov konania o ich procesných právach a povinnostiach.

5. Matka mal. detí sa k návrhu písomne nevyjadrila, za jej vyjadrenie možno považovať odvolanie voči uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia zo dňa 16.2.2021 v ktorom uviedla, že nesúhlasí s tým aby detí boli zverené otcovi, poukázala na zle spolužitie s otcom detí, na osobu otca, ako aj na dôvody, svojho odchodu od otca detí. Taktiež uviedla, že sa nachádza v bezpečnom ženskom dome, kde mohla prísť len s 5 deťmi, s ňou ostali dve z predchádzajúcich vzťahov a tri mladšie, tri staršie ostali s manželom s ktorým sú od 29.1.2021.

6. Pojednávanie vytyčeného na deň 22.6.2021 sa matka detí nezúčastnila, svoju neúčast' telefonicky ospravedlnila z dôvodu, že nemá finančné prostriedky, súhlasila s pojednávaním v jej neprítomnosti, preto súd v súlade s § 180 C.s.p. pojednával v jej neprítomnosti.

7. Na pojednávaní právny zástupca navrhovateľa zotrval na podanom návrhu, podotkol, že od nadobudnutia vykonateľnosti neodkladného opatrenia sú aj mladšie detí v osobnej starostlivosti otca, detí sú stabilizované, matka deťom výživné neuhrádza, nenavštevuje ich, nezaujímá sa o ne.

8. Navrhovateľ na pojednávaní žiadal návrhu vyhovieť, zdôraznil, že v súčasnosti sú už všetky detí u neho, tri staršie zobral z Rudňan, pre mladšie bol v Trebišove. Podotkol, že už pred podaním návrhu ho kontaktovali zo zariadenia v Trebišove, aby si detí zobral, pretože skončia v domove, čo nechce dopustiť. Podľa neho sa matka o detí nedokáže postarať, keď žili spolu nevenovala sa im, nepovedala im slušné slovo. Ďalej opísal svoje aktuálne osobné, majetkové a zárobkové pomery uviedol, že je zamestnaný ako mäsiar s príjmom cca 500 eur, poberá rodičovský príspevok, rodinné prídavky nepoberá. Spolu s deťmi býva v rodinnom dome, ktorého je vlastníkom, náklady na bývanie činí suma cca 200 eur. Spolu s ním býva priateľka s jej maloletým synom a jeho plnoletý syn. Priateľka S. N., má 4 ročného syna a pomáha mu so starostlivosťou o detí. On ráno odvedie 4 staršie detí do školy a škôlky, ide do práce. Dve mladšie detí ostávajú s jeho priateľkou, ktorá sa im venuje. Detí priateľku majú radi, najmä najmladšia D. je na ňu naviazaná. Matka detí od kedy sú u neho nenavštívila, v súčasnosti ju už detí nespomínajú. Matka detí je nezodpovedná, keď sa dohodnú na istej hodine, že zatelefonuje, nedodrží to, zavolá keď detí spia, resp. sú v škole a pod. S matkou detí je v rozvodovom konaní, ktoré je vedené na Okresnom súde v Spišskej Novej Vsi, doposiaľ o ňom nebolo rozhodnuté. Od sestry matky detí viem, že matka detí ma ponúkať sexuálne služby a že jej staršie 2 dcéry I. a N. nechala u sestry, ktorá si dala na súd návrh na ich zverenie, matka nenavštevuje ani tieto detí. V závere uviedol, že matka s deťmi od neho odišla niekedy v decembri, no trvalý pobyt do Rudňan si prehlásila už v auguste, v Rudňanoch bola do januára, potom mala byť v podnájme v Košiciach z kade ju po 4 dňoch vyhodili, potom sa vrátila do Rudňa a následne bola v Trebišove. V súčasnosti matka nemá s deťmi kde byť, pokiaľ by mala vytvorené podmienky súhlasil by s tým, aby detí s ňou boli aj mesiac.

9. Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, že sociálnym šetrením nezistil nedostatky v starostlivosti otca o maloleté detí. V záujme stability výchovného prostredia, zdravého vývinu detí, v súčasnosti

navrhol, deti zveriť do osobnej starostlivosti otca a matku zaviazať platením výživného, ktoré zodpovedá potrebám mal. detí.

10. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámil sa s obsahom predložených listinných dôkazov preukazujúcich osobné, majetkové a zárobkové pomery rodičov detí, rodinné pomery rodičov maloletých detí, maloletých detí ako aj s obsahom pripojených spisov týkajúcich sa maloletých detí na základe čoho ustálil tento skutkový stav:

11. Mal. detí O., I., H., I., X. a D. pochádzajú z manželského zväzku matky M. P. a otca S. P., rodičia nevedú spoločnú domácnosť minimálne od septembra 2020. Do 29.1.2021 boli všetky maloleté deti v starostlivosti matky, od 29.1.2021 sú tri staršie deti O., I. a H. v starostlivosti otca a od 16.2.2021 aj tri mladšie I., X. a D..

12. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni zo dňa 7.6.2021 (čl. 98 spisu) mal súd preukázané, že maloleté deti spolu s otcom, jeho družkou, jej mal. synom a plnoletým synom otca detí žijú v poschodovom murovanom dome v obci Kamienka, v ktorom maloleté deti majú vytvorené vhodné podmienky pre svoj vývin. Otec detí je zamestnaný ako mäsiar v príjmom cca 475 eur, poberá rodičovský príspevok 275,90 eur. Zo strany matky nie je hradené žiadne výživné. Podľa vyjadrenia otca detí sa matka o deti posledné dva mesiace nezaujíma, nekontaktuje ich, nestretáva sa s nimi. Mal. O. navštevuje X. ročník základnej školy, chodí do družiny, prekonala bežné detské choroby, je zdravá, nosí dioptrické okuliare. Pri pohovore uviedla, že býva s ocom a je jej tu dobre, teta jej pomáha s učením, dobre sa o ňu starajú, kde je mama nevie, ak by jej zatelefonovala porozprávala by sa s ňou. Teta je dobrá, nikto na ňu nekričí, nebije ju. Náklady na jej starostlivosť otec vyčíslil sumu 227,77 eur mesačne. Mal. I. navštevuje materskú škôlku, je zdravá, pri pohovore uviedla, že varí jej teta, kde je mama nevie, nevolá im, ak by zatelefonovala volala by s ňou. Náklady na jej starostlivosť otec vyčíslil sumou 209,77eur. Mal. H. navštevuje materskú škôlku, je zdravý, pri pohovore uviedol, že doma sa o neho stará ocko a teda, doma mu je dobré. Náklady na jeho starostlivosť otec vyčíslil sumou 209,77 eur. Mal. I. navštevuje materskú škôlku, je zdravý, má problémy s výslovnosťou, náklady na jeho starostlivosť otec vyčíslil sumou 209,77 eur. Mal. X. je doma, je zdravá, náklady na jej starostlivosť predstavujú sumu 171 eur. Mal. D. je taktiež doma, je zdravá, náklady na jej starostlivosť činí suma 172 eur mesačne.

13. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice zo dňa 20.5.2021 mal súd preukázané, že matka detí žije v nocľahárni D., P. X, H.. Dňa 20.5.2021 bol s ňou Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice vykonaný pohovor pri ktorom uviedla, že žiada úpravu styku s deťmi, keďže naposledy ich videla vo februári 2021. Nateraz súhlasí s tým, aby deti boli zverené otcovi a s určením minimálneho výživného. Je si vedomá, že nemá vytvorené vhodné podmienky pre deti, nemá vlastné bývanie ani zamestnanie. Otec detí jej znemožňuje kontakt s deťmi. Býva v nocľahárni, kde uhrádza 1 eur denne, k dispozícii má spoločnú izbu s ďalšími piatimi ženami. Ak si odpracuje dobrovoľnícku činnosť, tak za konkrétny deň nemusí platiť za prenocovanie. Za odpracovanú činnosť má nárok na stravný lístok. Je v evidencii uchádzačov o zamestnanie, podala si žiadosť o dávku v hmotnej núdzi, zatiaľ jej priznaná nebola. Okrem detí pochádzajúcich z manželstva má ešte dve vyživovacie povinnosti k dcéram I. a N., ktoré neodkladným opatrením boli zverené jej sestre D. I.. Nevlastní žiaden majetok.

14. Z predložených listinných dôkazov a výsluchu otca mal. detí mal súd preukázané, že navrhovateľ, pracuje ako mäsiar v spoločnosti Dunajec s.r.o. Spišská Stará Ves s vymeriavacím základom 623 eur, poberá rodičovský príspevok v sume 275,90 eur. Rodinné prídavky na mal. deti sú pozastavené. Spolu s deťmi býva v murovanom rodinnom dome, ktorého je vlastníkom, okrem nich tam býva jeho družka so synom a plnoletý syn otca detí. Náklady na bývanie podľa vyčíslenia otca detí predstavujú sumu cca 200 eur mesačne. Zo správy obce Kamienka (čl. 91) vyplýva, že otec sa o maloleté deti vzorne stará. Na verejnosti má slušné správanie a nebol riešený komisiou verejného poriadku. Otec detí má ešte tri vyživovacie povinnosti k deťom pochádzajúcim z predchádzajúceho manželstva.

15. Matka detí podľa lustrácie v SP nemá evidované žiadnych odvádzateľov a nie sú jej vyplácané žiadne dávky poistenia (čl. 88 spisu). Nemá vlastné bývanie, nemá žiadne zázemie, nemá podmienky na to aby mohla zabezpečovať osobnú starostlivosť deťom. Zo správ, ktoré má súd k dispozícii vyplýva, že v období od 19.7.2017 do 15.8.2017 a od 21.8.2018 do 2.9.2018 bývala v Krízovom centre Poľná 1 Košice, ukončenie pobytu bol za nespoluprácu, porušenie Domáceho a ubytovacieho poriadku, zanedbávala

starostlivosť o detí - nedostatočná hygiena, neposkytovala deťom dostatočnú, plnohodnotnú stravu, neporiadok na izbe aj po upozorneniach (čl.92 spisu). V období od 29.1.2021 do 25.2.2021 bola ubytovaná v Zariadení núdzového bývania Kotva, n.o. Trebišov. Zo správy tohto zariadenia vyplýva, že počas pobytu v ich zariadení zabezpečovala svojim maloletým deťom fyzické potreby podľa svojich možností, na zabezpečovanie ich psychických potrieb sa v takej miere nezameriavala. Menšie deti boli veľmi hlučné nevedeli komunikovať, naučené všetko vydobýjať krikom a plačom, pričom matka ich nevedela utíšiť. Rodina nemala osvojené základné hygienické, stravovacie ani spoločenské návyky. V súčasnosti býva v nocľahárni D., P. X, H., kde za jeden deň uhradza 1 euro. Zaevidovala sa ako uchádzačka o zamestnanie, požiadala o dávku v hmotnej núdzi o ktorej doposiaľ nebolo rozhodnuté. Má ešte dve vyživovacie povinnosti k dcéram z predchádzajúcich vzťahov, ktoré aktuálne neodkladným opatrením boli zverené do starostlivosti sestry matky detí.

16. Mal. O. navštevuje X. ročník základnej školy, chodí do družiny, prekonala bežné detské choroby, je zdravá, nosí dioptrické okuliare. Náklady na jej starostlivosť otec vyčíslil sumu 227,77 eur mesačne. Mal. I. navštevuje materskú škôlku, je zdravá. Náklady na jej starostlivosť otec vyčíslil sumou 209,77eur. Mal. H. navštevuje materskú škôlku, je zdravá. Náklady na jeho starostlivosť otec vyčíslil sumou 209,77 eur. Mal. I. navštevuje materskú škôlku, je zdravý, má problémy s výslovnosťou, náklady na jeho starostlivosť otec vyčíslil sumou 209,77 eur. Mal. X. je doma, je zdravá, náklady na jej starostlivosť predstavujú sumu 171 eur. Mal. D. je taktiež doma, je zdravá, náklady na jej starostlivosť činí suma 172 eur mesačne.

17. Matka od času čo sú všetky deti v starostlivosti otca detí nenavštívila, zhruba dva mesiace podľa tvrdenia otca sa o ne vôbec nezaujíma, na ich výživu ničím neprispieva.

18. Vo veci maloletých detí tunajším súdom sú vedené ešte dve konania, pod sp. zn. 4P/24/2021 o návrhu matky, ktorý bol doručený súdu dňa 4.3.2021 na zverenie detí do jej starostlivosti. V tomto konaní bola matka vyzvaná na odstránenie väd návrhu, výzva jej bola doručená až dňa 15.6.2021 na výzvu doposiaľ nereagovala. Pod sp. zn. 4P/40/2021 o návrhu matky, ktorý bol súdu doručený dňa 19.4.2021 na úpravu jej styku s deťmi, o ktorom doposiaľ nebolo rozhodnuté.

19. Na základe takto zisteného skutkové stavu súd právne uzatvára:

20. Podľa § 24 ods. 4 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine (ďalej len ZoR) súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

21. Podľa § 36 ods. 1 ZoR rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

22. Podľa § 43 ods. 1 ZoR maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

23. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

24. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

25. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

26. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

27. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

28. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

29. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

30. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

31. Podľa § 76 ods. 2 Zákona o rodine proti pohľadávkam na výživné je započítanie vzájomných pohľadávok prípustné len dohodou. Ak ide o výživné pre maloleté deti, započítanie nie je možné.

32. Podľa § 76 ods. 3 Zákona o rodine prípade omeškania povinného s plnením výživného určeného rozhodnutím súdu, má oprávnený právo požadovať úroky z omeškania z nezaplatenej sumy podľa predpisov občianskeho práva.

33. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

34. Podľa § 2 ods. 1 C.m.p. na konania podľa toho zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

35. Podľa § 217 ods. 1 prvá veta C.s.p. pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

36. Podľa § 230 C.s.p. ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova.

37. Podľa § 121 C.m.p. rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Právne posúdenie vecí:

38. Predmetom konania je úprava práv a povinností rodičov k maloletým deťom O., I., H., I., X. a D., teda zverenie detí niektorému z rodičov a určenie výživného zo strany druhého rodiča.

39. Súd vo všeobecnosti pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností vždy prihliadne predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa, ako aj na jeho citové väzby, vývinové potreby a stabilitu budúceho výchovného prostredia. To boli aj prvoradé hľadiská pri rozhodovaní súdu o úprave práv a povinností rodičov k mal. deťom. Je potrebné vždy dbať na to, aby sa zabezpečili čo najpriaznivejšie podmienky pre zdarný a zdravý vývoj dieťaťa a na jeho citové väzby k tomu - ktorému rodičovi.

40. Prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní súdu bol záujem maloletých detí.

41. Rodičia maloletých detí nevedú spoločnú domácnosť. Maloleté deti O., I. a H. sú v starostlivosti otca od 29.1.2021, I., X. a D. od 16.2.2021. Otec je zamestnaný, má vytvorené bytové podmienky pre starostlivosť o maloleté deti, teda vie zabezpečiť stabilitu výchovného prostredia deťom. V starostlivosti o deti otcovi pomáha jeho družka, s ktorou majú deti dobrý vzťah. V domácnosti otca, podľa správy kolízneho opatrovníka majú deti vytvorené vhodné podmienky pre ich zdravý vývoj. Matka detí nemá aktuálne vytvorené podmienky, na to aby zabezpečovala osobnú starostlivosť deťom, býva len v nocľahárni v izbe s ďalšími piatimi ženami, je nezamestnaná, nemá žiaden príjem. To, že matka nemá vytvorené vhodné podmienky pre zabezpečovanie starostlivosti o deti si je vedomá a preto s návrhom otca súhlasila, čo vyjadrila pred Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice.

42. Súd má za to, že je vo výsostnom záujme detí, aby žili s rodičom a v prostredí, kde ich budú mať radi, dokážu a chcú im poskytnúť lásku, pocit bezpečia, istoty a ochrany i všestrannú starostlivosť. Súd má za to, že takáto starostlivosť mal. deťom bude aktuálne poskytnutá zo strany ich otca. Od času, čo sú deti v starostlivosti otca nebolo zistené, aby otec starostlivosť o deti zanedbával a ani nebolo preukázané, aby o deti nebolo náležitým spôsobom postarané. Matka prostredníctvom úradu práce súhlasila so zverením detí otcovi. Kolízny opatrovník taktiež z dôvodu stability výchovného prostredia a zdravého vývinu detí súhlasil so zverením detí otcovi.

43. Z uvedených dôvodov súd všetky maloleté deti - O., I., H., I., X. a D. zveril do osobnej starostlivosti otca, ktorý ich bude zastupovať a spravovať ich majetok.

44. Súd zdôrazňuje, že rodičia sú povinní navzájom spolupracovať pri výchove svojich detí, ak by tomu tak nebolo, potom ten rodič, ktorý spoluprácu odmieta je výchovne nespôsobilý.

45. Dieťa má právo na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom. S ohľadom na vzťah rodiča k dieťaťu s ktorým je v osobnej starostlivosti je výchovnou úlohou rodiča, aby viedol dieťa k úcte k druhému rodičovi, pokiaľ rodičia správne pochopia význam svojej úlohy pri výchove dieťaťa, potom si musia byť vedomí toho, že majú prvotnú zodpovednosť za prípravu dieťaťa na stretnutie s druhým rodičom. Obaja rodičia si musia uvedomiť, že úloha druhého rodiča pri výchove má svoj význam a pokiaľ by si toto právo nevedeli navzájom zabezpečiť, potom možno dôvodne pochybovať o ich výchovnej spôsobilosti.

46. Súd dodáva, že je v záujme maloletých detí, aby sa dospelí rodičia naučili navzájom konštruktívne komunikovať o záležitostiach svojich detí.

47. Súd zdôrazňuje, že oprávnenie a povinnosť obidvoch rodičov zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok trvá, aj keď súd upraví ich práva a povinnosti k deťom v zmysle § 36 Zákona o rodine a rozhodne, že jednému z rodičov detí zveruje do osobnej starostlivosti. Rodičovské práva a povinnosti zostávajú zachované, touto úpravou ide len o úpravu výkonu tých rodičovských práv a povinností v bežných veciach, ktoré vyplývajú a súvisia s osobnou starostlivosťou o mal. dieťa. Vo všetkých podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností by sa však rodičia mali dohodnúť. Ak by sa o týchto podstatných veciach nedohodli, podľa § 35 Zákona o rodine na návrh niektorého z rodičov rozhodne v tomto smere súd.

48. Otec podaným návrhom žiadal určiť výživné pre každé dieťa v minimálnej výške, t.j. 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa.

49. Vyživovacia povinnosť rodičov k dieťaťu trvá do času kým dieťa nie je schopné samo sa živiť. Táto schopnosť závisí od toho, kedy sa dieťa stáva spôsobilým uhrádzať svoje odôvodnené potreby z odmeny za vlastnú prácu takej povahy, ktorá zodpovedá jeho fyzickým a duševným predpokladom a potrebám spoločnosti.

50. Je nesporné, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Výživné má vždy prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri určení výšky výživného sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti, ako aj majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen subjektívnymi vlastnosťami.

51. Súd mal preukázané, že matka detí nemá žiaden príjem, podľa jej vyjadrenie pred Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, zaevidovala sa ako uchádzačka o zamestnanie a požiadala o dávku v hmotnej núdzi o ktorej doposiaľ nebolo rozhodnuté. Z lustrácií v sociálnej poisťovni nevyplýva aby matka detí odvádzala odvody sociálnej poisťovni ani poberala dávky sociálneho poistenia. Keďže výživné v rozsahu minimálneho výživného je povinný uhrádzať každý rodič, aj ten ktorý nemá žiaden príjem, súd zaviazal matku detí prispievať na výživu každého z detí sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, ktorá ku 1.7.2020 predstavuje sumu 29,42 eur mesačne.

52. Súd súčasne určil dlžné výživné odo dňa podania návrhu na súd, t.j. od 4.2.2021, v zmysle § 77 ods. 1 Zákona o rodine, keďže nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by mal priznať výživné pred dňom doručenia návrhu na súd. Staršie deti - O., I. a H. boli v čase podania návrhu na súd v starostlivosti otca a preto im patrí výživné od tohto dňa. Mladšie deti - I., X. a D. sú v starostlivosti otca od 16.2.2021, preto dlžné výživné súd určil od tohto dňa. Dlžné výživné od 4.2.2021 do 22.6.2021 (do dňa rozhodnutia súdu) predstavuje sumu 825,87 eur, ktoré povolil matke detí v zmysle § 232 ods. 4 C.s.p. splácať v pravidelných mesačných splátkach po 100 eur spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky.

53. Súd pri výpočte dlžného výživného vychádzal z určeného mesačného výživného 29,42 eur pre každé dieťa čo za uvedené obdobie pre jedno staršie dieťa činí 143,95 eur ($2/21 (29,42:28) \times 25$ dní je 26,27 eur a 3-6/21, t.j. $4 \times 29,42$ eur čo je 117,68 eur, spolu 143,95 eur) pri troch deťoch je to 431,85 eur. Pre jedno mladšie dieťa, ktoré je v starostlivosti otca od 16.2.2021 činí 131,34 eur ($2/21$ február ($29,42:28) \times 13$ dní je 13,66 eur a 3-6/21, t.j. $4 \times 29,42$ eur čo je 117,68 eur, spolu 131,34 eur) pri troch deťoch je to 394,02 eur, spolu pre všetky deti predstavuje dlh na výživnom sumu 825,87 eur.

54. Úprava styku matky s maloletými deťmi nebola predmetom tohto konania, je predmetom konania, ktoré je vedené tunajším súdom pod sp. zn. 4P/40/2021 v tomto konaní súd rozhodne o forme a spôsobe stretávania sa matky s deťmi.

55. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 C.m.p. v zmysle ktorého, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti štvrtému výroku rozsudku odvolanie nie je prípustné (§ 357 C.s.p.)

Proti ostatným výrokom rozsudku je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie môže podať účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.).

Prokurátor môže podať odvolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 361 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 362 ods. 1 C.s.p.).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolať možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolať dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 1,2 C.m.p.)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 63 C.m.p.)

Odvolať proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, v ktorej bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. Civilného mimosporového poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, ktorým bola upravená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku. Exekúciu možno vykonať zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Navrhovateľ, právny zástupca navrhovateľa a kolízny opatrovník sa práva odvolania voči všetkým výrokom tohto rozsudku vzdali, čo potvrdili svojim podpisom do zápisnice z pojednávania.